

दिल्लीतील तीन मूर्ती हैफा स्मारक, हैफाची लढाई आणि बहाई विश्वधर्म

अब्दुल-बहा, ज्यांचा स्वर्गारोहण शताब्दी स्मरणोत्सव, बहाई समुदायाद्वारे २७ नोव्हेंबर २०२१ ला पाळला जात आहे, त्यांना १९१८ मध्ये जोधपूर आणि म्हैसूर लान्सर्सच्या सैनिकांनी वाचवले होते.

थोड्याच लोकांना भारतीय सैनिकांचे शौर्य आणि बहाई धर्माच्या सुरुवातीच्या इतिहासातील संबंधाबाबत माहिती असेल, की भारतीय सैनिकांनीच बहाई धर्माचे आध्यात्मिक नेते आणि संत-पुरुष, अब्दुल-बहांना ओटोमन साम्राज्याच्या मृत्यूच्या तावडीतून सोडवले.

अब्दुल-बहा लहानपणापासूनच ऑटोमन साम्राज्याचे कैदी होते. १९०८ मध्ये, जेव्हा अब्दुल-बहा ६४ वर्षांचे होते तेव्हा तरुण तुर्क क्रांतीने सर्व धार्मिक आणि राजकीय कैद्यांना मुक्त केले ज्यामुळे त्यांची अक्का तुरुंग-शहरामधील बंदिवासातून सुटका झाली. बहाई विश्वधर्म, जो १९ व्या शतकात ऑटोमन साम्राज्यात उदयास येऊ लागला, त्याचे हे आध्यात्मिक नेते सध्याच्या इस्रायलमधील हैफा शहरात राहत होते.

१९१४ मध्ये पहिले महायुद्ध सुरू झाल्यानंतर, हैफा शहर तुर्की आणि जर्मन सैन्याच्या ताब्यात गेले. अब्दुल-बहांच्या मानवतावादी आणि धार्मिक क्रियाकलापांच्या वाढत्या लोकप्रियतेमुळे मत्सरीत होऊन, तुर्की कमांडरने अब्दुल-बहांना हैफामधील कार्मेल पर्वतावर वधस्तंभावर खिळण्याची आणि ओटोमन युद्ध जिंकताच बहाई धर्माची सर्व धार्मिक स्थाने नष्ट करण्याची धमकी दिली.

२३ सप्टेंबर १९१८ रोजी जोधपूर आणि म्हैसूर लान्सर्सच्या घोडेस्वार सैनिकांनी आधुनिक मशीन गन आणि तोफखाना नसतानाही ओटोमन तुर्कांवर विजय मिळवण्यासाठी हैफा शहरात प्रवेश केला. अवघ्या चोवीस तासांच्या लढाईनंतर, हैफा शहर तुर्की सैन्याच्या दहशतपूर्ण स्थितीपासून मुक्त झाले आणि तुर्की कमांडरने जीवे मारण्याची धमकी दिलेल्या बहाई धर्माचे नेते अब्दुल-बहा ह्यांचे जीवन वाचविले.

यामुळे बहाई श्रद्धावंतांसाठी हैफाची लढाई उल्लेखनीय आहे कारण भारतीय घोडदळ सैनिकांच्या दोन रेजिमेंटने तुर्की आणि जर्मन सैनिकांकडून शहर काबीज करण्यात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली आणि अब्दुल-बहांचे जीवन सुरक्षित केले.

सप्टेंबर १९१८ मध्ये हैफाच्या लढाई-विजयानंतर आणि बहाई विश्वधर्माचे आध्यात्मिक नेते अब्दुल-बहांचे जीवन सुरक्षित केल्यानंतर, भारत आणि बहाई समुदाय यांच्यातील संबंध देखील दृढ झाले. या अल्पसंख्यक समुदायाला त्यांच्या मायदेशी होणाऱ्या छळातून मुक्तीसाठी मोठ्या संख्येने भारतात आश्रय मिळाला आणि बहाई अनुयायांनी भारत देशास त्यांचे घर बनवले.

सध्या जगात सर्वाधिक बहाई श्रद्धावंत भारत देशात आहेत. बहाई विश्वधर्माची स्थापना अब्दुल-बहांचे वडील बहाउल्लाह (१८१७-१८९२) यांनी केली होती. १८४४ मध्ये बहाई विश्वधर्माच्या स्थापनेपासूनच भारत देश या धर्मासोबत संबंधित आहे, कारण १८ लोकांपैकी एक ज्यांनी महात्मा बाब (१८१९-१८५०), जे बहाई धर्माचे अवतार बहाउल्लाह ह्यांचे अग्रदूत होते, ह्यांना स्वीकारले, ते भारतातील होते.

१९२२ मध्ये दिल्लीत बांधले गेलेले तीन मूर्ती हैफा स्मारक हे त्या सैनिकांच्या महान शौर्याला श्रद्धांजली आहे.

जोधपूर आणि म्हैसूर लान्सर्सचे घोडेस्वार सैनिक हैफामध्ये दाखल होत असतांना घेतलेले एक छायाचित्र

अब्दुल-बहांसोबत दोन भारतीय सैनिकांचे छायाचित्र

तीन मूर्ती हैफा मेमोरियल, नवी दिल्ली